

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSEGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Dankó Pista †.

Kidült a magyar nemzet nótafája. *Dankó Pista*, a legszebb magyar népdalok költője, mult vasárnap meghalt. Ő volt, akinek dalait másfél évtized óta országszerte éneklék. Aki több, mint négyszáz tőről fakadt magyar nótával szaporította zeneirodalmunkat. Java férfikorában némult el hegedűje, negyvenöt éves korában hunyta le szemét örök álomra, amikor lelke még teli volt dallal, művészi hevülettel. Dankó Szegeden, szülővárosában kezdte pályáját és odavitték vissza kihült szívét koporsóban. Szülővárosa temettette el, de gyászolja az egész ország. A tüdővész törte le. Akkor szerezte még a bajt, amikor a névtelenséggel küzdött s fületlen szobában, elgémberedett ujjakkal játszotta hegedűjén legelső dalait. Utolsó dala volt az *Ugy-e most már másnak mondd, hogy igazán szereted?* Vasárnap d. e. fél tizkor halt meg Budapesten, sógorának Pauler-utca 2. számú lakásán, szerető hitvese karjai között. Temetése kedden délután négy órakor volt, óriási részvét mellett, az összes budapesti zenekarok az ő dalait játszották, az öreg Rácz Pali vezette a zenét. Az elhunyt barátai nevében *Pósa* Lajos, a budapesti cigányok és magyar dalköltők nevében pedig *B. Fehér* Jenő mondott bucsubeszédet.

Dankó Pista †.

Siró hegedűszóval kísérték ki a nyugati pályaudvarig, ahonnan Szegedre szállították a korán elköltözött dalköltő koporsóját, amelyet az ország második városának közönsége nagy pompával kísért ki utolsó útjára. Elnémult tehát a hegedűje *Dankó* Pistának,

nem ir több dalt, de szelleme ott lesz a kunyhókban, magas palotákban mindenütt, ahol magyarok laknak.

Négyszáz szép nótaja közül legkedvesebbek: *Nagy Beresényi Miklós... Most van a nap lemenőbe... Elrabolta kedvesemet a Balaton tölem... Megkondukt a Kecskeméti öreg templom... Nem fuj a szél, nem forog a Dorozsmai szélmalom... Csitt, csitt, csitt... Is, is, is... Darumadár jere velem... Még azt mondják nincs Szegeden boszorkány... Vásárhelyi sétatérén... Rám se nézett, mikor én őt megláttam...*

De ki tudná mind előszámolni a lelkünkhöz nőtt dalvirágokat, melyeket *Dankó* Pista örökül hagyott a nemzetnek.

Csak, ha végig gondoljuk ezt az óriási kineset, akkor tudjuk mérlegelni annak értékét. *Dankó* Pista több volt, mint egy miniszter, mert ha az meghal, hamarosan pótolják egy mással, míg *Dankó* Pistát, a nemzet nótafáját helyesíteni nem lehet.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minők 29 év óta

MAUTHNER ÖDÖN csász. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten kaphatók.

A vármegye.

„Én a legnagyobb rokonszenvvel és szeretettel foglalkozom a közigazgatási tisztviselők érdekeivel, mert nagyon méltánylom azokat a feladatokat, melyek a közigazgatási tisztviselőket terhelik.“

Szell Kálmán, miniszterelnök.

A vármegyei tisztviselők a napokban Budapesten tanácskoztak a saját sanyaru helyzetükről, azután küldöttséget menesztettek *Szell Kálmán* miniszterelnökhöz, akitől most, mikor a fizetésrendezés az egész vonalon megindult, mikor a hadilétszám emelésére sok millió áldozatra kész a kormány, fizetésük méltányos fel-emelését kérték. Szépen, de szomorúan szóló dikciókban előadták, hogy daczára a választásoknak kitett bizonytalan állapotoknak, daczára, hogy az alispántól a jegyzőig, a legsúlyosabb állami feladatok teljesítésével vannak megbizva, fizetésük vármegyénként különböző és oly csekély, hogy abból családtagjaikkal megélni alig-alig képesek. Ezekre a beszédekre válaszolva, mondotta *Szell Kálmán* miniszterelnök a fentidézett szép mondatot, de egyszersmind hozzátette, hogy a vármegyei tisztviselők fizetésrendezésére most *nincsen pénz*. Az ők fizetésük felemelését megakadályozza most az „*általános pénzügyi helyzet*“.

Ezt a kijelentést fájdalommal kell tudomásul vennünk. A mi nézetünk szerint a közigazgatási tisztviselőnek, a jegyzőnek, szolgabírónak igazi atyjának, tanácsadójának kell lenni a reá bizott szegény népnek, a községeknek. A tapasztalat is az bizonyítja, hogy csak az a község boldogul, melynek népét egy jóindulatu nótárius vagy szolgabíró látja el jó tanácsaival. Mert egy jegyzőnek éppen úgy, mint a tanítónak, a nép nevelőjének kell lennie. Ámde a tapasztalat azt is mutatja, hogy, ahol rosszul fizetik a tisztviselőt, az a népen tölti ki elkeseredését, mert abban a hitben van, hogy a nép az oka, hogy nyomorult fizetésért kell végeznie egy életen keresztül nehéz munkáját. Ahol rosszul fizetik a tisztviselőt, ott könnyen beüthet a korrupció, a sikkasztás s ott nem egy esetben az igazság rovására pénzért mérik az igazságot s ennek mind a már ugyis pusztuló magyar nép, magyar községek adják meg az árát.

Mindhiába beszélünk azonban. Ha a kormányelnök azt mondja, hogy nincs pénz a vármegyék részére, hát nincs pénz. A szegény ősi, jó vármegyék pedig, melyek egykor nehéz időkben alkotmányunk védsánczai valának, ma már

pusztulóban vannak. Ma ezt a mestergerendát, holnap azt az oszlopot veszik ki évezred óta mohósodó épületeikből. Aztán végkép összeroskadnak s a vármegyei uralmat is átveszi az állam mindenható hatalma. Csak itt-ott mély erdők árnyán, szegény-legény, pásztoember emlékezik meg majd nótaszóban a volt vármegyékről, azok néhai hatalmáról, dalolván:

„Egész éjjel az erdőben tekergek;
Kereselem azt a fát, melyre felkötnek.
Az angyalát, ha én azt megtalálnám,
A vármegye orra elől kivágnám?“

Szegény vármegye, a változó idő lassan-lassan bizony kivágja minden ősi fadat.

Magyar Gyula.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház mult esütörtöki ülésén mint hogyha elhallgattak volna már a viharmadarak. A rendőri vérengzések ellen még csak *Gabányi Miklós* szólt. Ezután elhatározta a Ház, hogy napirendre tűzik gróf *Zichy Jenő*nek a házszabályok módosítására vonatkozó indítványát. *Visontai Somán* az az indítványát, hogy a rendőrség ellen indítsák meg a bűnvádi eljárást — elvetették. Még *Chernel György* beszélt az ellenzék helyeslésétől kísérve a katonai javaslatok ellen s ezzel az ülés véget is ért.

A pénteki tanácskozáson *Thaly Kálmán* mondott igen szép történelmi fejtegetést a katonai javaslatok ellen, melyben kimutatta, hogy miként igyekezett az osztrák katonai hatalom megfosztani Magyarországot az önálló magyar hadsereg szervezetétől. Az öreg történettudóst szaporán megéljeneztek négy óra hosszat tartott beszédeért. Az ülés végén *Pichler Győző* interpellált ismét a rendőri vérengzések dolgában.

Szombaton a kérvények tárgyalása került napirendre s a fedezetlen határidőüzlet ellen beadott kérvényekhez *Sághy Gyula* szólott nagy szaktudással, melylyel kimutatta, hogy a börzének valóságos bűnös hajtása a fedezetlen határidőüzlet, mely valóságos ellentéte a tiszties kereskedelemnek:

— Ugy van! Ugy van! — zugta az ellenzék, a kormánypárt nagy része. Néhány kisebbjelentőségű interpelláció után ez az ülés is véget ért.

Hétfőn *Lukács László* pénzügyminiszter, a kényyszerhelyzetnek engedve, betérjesztette az újabb indemnitásról, vagyis a mult évi költségvetés alapján való kormányzásról szóló törvényjavaslatot, mire *Gabányi Miklós* az ő rekedt hangjával nyomban ráhörögte:

— Abból sem lesz semmi!

A függetlenségi párt mostani főbb vezérei: *Papp Zoltán*, *Lengyel Zoltán*, *Horváth Gyula* és *Nessi Pál* szintén így zengtek szép kórusban:

— Abból nem lesz semmi.

Ilyen kezdet után mi következhetett volna?

A legjobb minőségű **háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb áron** a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak ubaigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Hát az, hogy Lengyel Zoltán beszélt. Szavait mindjárt sértő kifejezésekkel kezdte, amiért az elnök rendreutasította. Mindez azonban egy cseppet sem tartotta vissza Lengyel Zoltánt, hogy tovább is hasonló modorban beszéljen. És beszélt déli egy óráig, amíg tíz perc szünetet kért. És beszélt azután is. A karzatok kiürültek, a képviselők kivonultak, de az »ifjuság barátja« kitarított rendületlenül egész háromig s ekkor pontot tett beszéde végére.

A keddi tanácskozáson Lukács László pénzügyminiszter három törvényjavaslatot nyújtott be az arannyal való készízetések megkezdéséről. Ezután tehát — ha pénze lesz — több lesz az aranya a magyarnak, mint a bankója. Napirend előtt Pozsgay Miklós mondott köszönetet a közoktatásügyi miniszternek, amiért a középiskolai tanárokat a megfelelő fizetési osztályokba sorozta. Rátka László a bizottsági üléseknek a nyilvánosság előtt való megtartását szorgalmazta. Ezen aztán egész kis parázs vita indult meg, melynek azonban gróf Apponyi Albert elnöki tapintata csakhamar véget vetett.

A katonai javaslatok ellen Csávolszky Lajos dörgött először s beszédét a következő szavakkal végezte:

— Meg kell mondani a királynak, hogy csapja el maga mellől a kormányt, mert félrevezeti.

Ezért az igaztalan támadásért az elnök rendreutasította Csávolszkyt.

Tíz perc szünet után Pichler Győző obstruálta ki az egész ülést, követelve természetesen az önálló hadsereget, amelynek szívesen szavazná meg a katonákat.

Szilágyi Dezső emlékezete.

A budapesti ügyvédi kamara a múlt vasárnap kegyeletes ünnepet ült Szilágyi Dezső emlékére, a ki oly hirtelen dőlt ki közülünk nemzeti épületünk végtelen kárára. Eötvös Károly mondott róla életrajzot, az ő színes, zamatos, festői nyelvén, jellemezvén a tudóst, az államférfiut, a minisztert és az embert Szilágyiban, a ki a magyar erőnek, észnek, tehetségnek, akaratnak és erkölcsnek testté lett kifejezése volt. Kiragadjuk Eötvös beszédéből a következő mondatot: „A magyar államférfiunak, ha hivatására fenséges elszántsággal áldozza föl magát, az élet sok becses öröméről le kell mondania.“ Arany igazság ez, a mely országunk sajátos helyzetéből következik s a melyet egynéhányan eleven példával igazolhatnának az emlékbeszéd mai hallgatói közül is. Ugyanezen a kamarai gyűlésen, a melyen Szilágyi emlékéét tisztelték, szó volt az ügyvédi kar anyagi és erkölcsi érdekéről. Élénk és tartalmas vita folyt róla.

A magyar nyelvért.

A kínai nagy fal jut eszünkbe mindannyiszor, amikor rólunk magyarokról, meg a hazánklakta nemzetiségekről van szó. Magasabb és erősebb fal választja el őket tőlünk, amelyet eddig megtörni csak nem tudtunk. Ezuttal örvendetes eseményről kell beszámolnunk. Ugy látszik, érezni kezdik már itt is, ott is, hogy a nemzetiségeknek be kell olvadniok a nemzetbe. Értetni kezdik a költő figyelmeztetését: „Amely nemzetnek nyelve nincs, nincs hazája, csak szállása, nincs hazafisága.“ Magyarország egyformán öleli magához minden hozzátartozóját. Egyformán kell, hogy sziveinken hordjuk az édesanya javát: a közös nyelvet. E törekvésnek szép példáját látjuk a hernádvölgyi magyar vasipar és acélgár munkásai között. Eddigelé annyi különféle nyelven csak a megzavart bábeli toronyépítők beszélhettek, mint az itten alkalmazásban levő munkások. A gyár vezetője, hogy ezen változtasson, néhány hónappal ezelőtt úgy határozott, hogy minden munkás az egymással való érintkezés közben *csak magyarul beszélhet*. Az ez ellen vétőknek *fölmondanak, elküldik* a gyárból, nem adnak munkát. És ime, e fellépésnek milyen eredménye lett! Ma már más nyelvet, mint a magyart nem hallani s az idegen ajku és idegen nemzetiségű is tünetőleg használja hazánk zengzetes nyelvét. Bizony-bizony, ha minden iparvállalatnál ily hazafias szellemtől áthatott vezetők volnának, kik egyrészt önmaguk, másrészt munkásaikkal elsajátíttatnák nyelvünket, könnyen ledönthetnők ama válaszfalat, mely a soknyelvű nemzetiség és a magyar nemzet között áthidalhatlan ürként tátong. Az iparvállalatoknál a magyar nyelvnek diadalra juttatása egyúttal kulcsa is lenne az erős magyar nemzeti állameszmének, a nemzeti állam kifejlődésének, hogy rajta a pokol kapui sem fognak diadalt vehetni.

A legérdekesebb regényt kedvezményes árban, postadíjjal együtt csak 40 krajczárért rendelhetik meg a „Független Ujság“ előfizetői. A regénykötet címe: »Kis-Székely pusztulása« a magyar szabadságharcz dieső idejéből. Számos szép képpel. Legcélsezerűbb a 80 fillért postautalványon küldeni: Péterfy Tamás címére. (Budapest, IX. Köztelek.)

Számegyházaiobb vetőmagvak
beszerzésére ajánljuk a
Magyar Merőgardák Szövetkezetét
Budapest I. akhotmány utca 31.

Helyes levélczim.

Sok kellemetlenséget okozott és okoz napjainkban is a levél eltévedése, de ezért nem mindenkor a posta a hibás. Sőt legtöbb alkalommal a feladó követi el a tévedést.

Például ezt írja: *Gazda János urnak. Bágyon.* Pedig ezt kellene írni helyesen: *Gazda János urnak. Bág.* Mert a falu neve *Bág* és ha az *-on* ragot hozzá teszi, akkor egy másik falunak a nevét írja, melyet éppen *Bágyon*-nak neveznek. Éppen ezért fölösleges mást írni a címzésnél, mint **tisztán a helység nevét.** Nem kell „*Temesvárott*“, — „*Budapesten*“, — „*Szombathelyen*“ — írni, hanem csak: *Temesvár.* — *Budapest.* — *Szombathely.*

A helyes levélczimzésről különben a budapesti posta- és táviradaigazgatóság a következő figyelmeztetést teszi közzé: „Az állami és helyhatósági hivataloknak s a közönségnek tapasztalat szerint az a bevett szokása, hogy a levelek és más postai küldemények címzésénél a rendeltetési hely nevét nem a hivatalosan megállapított eredeti alakjában írja ki, hanem *-n, -on, -en, -ön* raggal látja el. Ez a postaküldemények továbbítása körül sok zavart okoz: így például *Bág, Bát, Bód, Kornya, Röd, Topolya, Tura, Vaja* stb. községnevek ragozása folytán, *Bágyon, Báton, Bödön, Hornyán, Rödön, Topolyán, Turán, Vaján* stb. helynevek keletkeznek, melyek *ily alakban egyenként egy-egy más község nevének felelnek meg.* A postaszolgálat biztossága és pontossága érdekében, de egyszersmind a helynevek rendezésének és a végleg megállapított helynevek általános elterjedésének érdekében is kívánatos, hogy a közönség a postai küldemények címzésénél a helynevek zavart okozó címzését a kereskedelemügyi miniszternek e hó 12-én kelt leirata értelmében mellőzze s a *helynevet mindenkor pusztán eredeti hivatalos alakjában írja a címzetre.*“

Amit itt elmondottunk, az olyan kicsiségnek tetsző, de hány ezren és ezren vallottak kárt e miatt! Azért jó megjegyezni.

Munkáskönyv nem lehet zálog!

A cselédekre és munkásokra nézve igen megszívvelni való rendelet jelent meg a múlt héten. A belügyminiszter adta ki, mert szükségét látta a sok család és visszaélésekkel szemben. A munkásokra és cselédekre nézve igen nagyfontosságú rendeletet az alábbiakban közöljük:

„Gyakran merül fel panasz amiatt, hogy a szolgálatot, vagy munkát kereső egyének személyi okiratai munkaközvetítők, szakegyletek, cseléd- és helyszerzők,

lakásadók, stb. által *jogellenesen visszatartatnak* s ezáltal a cselédek, munkások, stb. az alkalmazásba vagy munkába-állásban megakadályoztatnak s az illetőknek *életfentartásuk lehetetlenné tétetik.* Minthogy pedig a fennálló törvények közgazdasági és rendőri tekintetekből a munkaadóval szemben is előírják azt, hogy a szolgálati szerződés megszüntetése után a gazda, illetőleg munkaadó a cseléd-, illetőleg munkakönyvet annak visszaadni tartozik, kinek nevére szól és így annál kevésbé lehet helye annak, hogy az elől megjelölt egyének, vagy egyletek *esetleges közvetítéseiknek biztosítására a nekik átadott cseléd- vagy munkakönyveket s egyéb személyi okmányokat kézizálog-, vagy biztosítékképpen visszatarthassák:* — minthogy továbbá az igazoló-okirat jogellenes visszatartása egyenesen megghusítja a cseléd- és munkakönyvek kötelező használatát indokoló törvényhozói célzat megvalósítását mindezeknél fogva a *szolgálatot, vagy munkát kereső egyének személyi okmányainak, cseléd- és munkakönyveinek, stb. jogellenes visszatartását ezennel tiltom.* Ezen tilalom megszegése az 1879: XL. törvény-cikk 1. §-a értelmében kihágást képez s elkövetői 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ismétlés esetén ezenfelül még 15 napig terjedhető elzárással büntetendők. A kihágás elbírálására a rendőrhatalóságok illetékesek. Ezekből a jelenleg érvényben levő szabályokban kijelölt felettes hatóságokhoz van telebbezésnek helye. A pénzbüntetések közül befolyó összegek azon község szegényalapja javára esnek, melynek területén a kihágás elkövetett. Végül megjegyzem, hogy ezen rendeletem — tekintettel a kereskedelemügyi miniszter urnak 1901. évi december hó 17-én 76 290. sz. a. kelt s valamennyi másodfoku iparhatóságához intézett körrendeletére — az *iparossegédek és gyári munkások munkakönyvének a munkaadók részéről való visszatartására nem terjed ki.*“

A fogyasztási szövetkezetek nagygyűlése.

Az eddigi jelentések szerint a Hangya kötelékébe tartozó szövetkezetek idei nagygyűlése április hó folyamán lesz. Ebből az alkalomból illőnek tartjuk, hogy a Hangya igazán nagyarányú és áldásos működéséről megemlékezzünk.

Az igazgatóság nemrégiben közreadott jelentése szerint a Hangya kötelékébe 350 szövetkezet tartozik. Az alaptőkájük 1.300.000 koronára rug, az évi *áruforgalom* értéke pedig 6 millió koronát tesz ki.

Főleg ez az utolsó szám az, amely igaz örömmel töltheti el a szövetkezetek minden barátját. Az áruuzsorától ily összeget vonnak el a szövetkezetek, sőt ha elgondoljuk, hogy az áruuzsorával dolgozó

Ösmeri ön a legujabb "KALMÁR"-rostákat,
Lóhere-mag és gabonatisztító gépeket???

Mindezek a gazda legjobb kincskereső eszközei.

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad KALMAR ZS. utóda rostagyáros Hódmező-Vásárhelyen.

szatócok legtöbb portékának árát 20–30 sőt 50 perczenttel drágábbra tartották, a 6 milliónyi összeg is megnő a szemünkben.

Az áruuzsora nemcsak a portéka drágaságában, hanem annak silányságában is jelentkezik, így azt a 6 milliót teljes egészében úgy kell tekintenünk mint amely a szövetkezetek tagjainak tiszta hasznát képezi.

Bármily nagy is ez az összeg, mégis kicsi az egész ország bajához képest, a minnek az oka az áruuzsora. Meg vagyunk róla győződve, ha a Hangyának nagyobb anyagi eszközök állnának rendelkezésére, úgy a szövetkezetek száma, mint pedig azok forgalma jelentékenyen nagyobb volna.

Csekély ok — nagyon csekélyek a Hangyának anyagi eszközei — alaptőkéje alig tesz ki 100.000 koronát — s ennek dacára — az öt éves fennállás alatt mindössze 7 szövetkezet számolt fel, vagy hogy magyarul mondjuk: bukott meg. 95 perczentje a szövetkezeteknek nyereségre dolgozik. Ez a nyereség a múlt évben kitett 200.000 koronát, míg maga a központ mindössze 3717 korona nyereséget ért el. Jelölül annak, hogy a szövetkezetek nem busás osztalékra, hanem inkább erkölcsi nyereségre dolgoznak.

Ilyen erkölcsi nyereség bőven volt. Alig van a szövetkezetek közt egy is, a melyik tagjait a takarékoságra nem szoktatta volna. Hitelbe adni tilos, így hát mindenki addig nyújtózkodik, ameddig a takaró ér. Ha van pénze vesz, ha nincs, összehuzza magát. Ha egy kicsit szűkölködik is, de legalább nem adósodik el.

Számtalan előnyt sorolhatnók még fel a fogyasztási szövetkezeteknek, a mire egyébként már több ízben rámutattunk, elég ezuttal annyit mondanunk, hogy ha a fogyasztási szövetkezetek nem váltottak volna be minden hozzájuk fűzött reményt, aligha terjedtek volna azok úgy el s aligha terjednének ezután is.

A Hangya kongresszusáról annak idején részletesen beszámolunk.

Az aradmegyei gazdák és a szövetkezetek.

Az aradmegyei gazdasági egyesület márczius 29-én tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen az elnök megnyitója után Laehne Hugó előterjesztette az igazgatóválasztmány jelentését az egyesület múlt évi működéséről. Kivonatát olvasta annak a közel 200 oldalra terjedő jelentésnek, melyet maga az igazgató irt meg. E könyv legérdekesebb fejezetei kétségkívül azok, a melyek a szövetkezeti mozgalom mérveiről és sikeréről adnak számot. Ez idő szerint 66 mezőgazdasági szövetkezet van Aradmegyében; működésük 156 községre terjed ki tizenhatezernyi impozáns taglétszámmal. A szövetkezetek összesen 1.010,076 korona alaptőkével és 47,588 korona tartalékalappal rendelkeznek; működésükből, a jelentés szerint, 268 ezer kor. hasznót juttattak tagjaiknak az elmúlt esztendőben. Számszerint van pedig 20 fogyasztási és 19 hitelszövetkezet, 12 tojásértékesítő, 14 tejszövetkezet és egy gabonaértékesítő szövetkezet.

Legfigyelemreméltóbb alkotás kétségkívül a pécskai gabonaértékesítő-szövetkezet, melynek vezetésével az egyesület részéről Winkler János segédtitkár volt megbízva. Ez a szövetkezet 1902. szeptember 30-án zárta le első üzletét s két tavaszon összesen 5000 korona előleget adott tagjainak zöldsé-

vetésre. A tagok 3863 métermázsa gabonát raktároztak el, amelyre 20,370 korona előleget vettek fel. A szövetkezetnek most 201 tagja van, az üzletrészek száma 1351, értékük 13,510 korona. A gabonaértékesítő-szövetkezetnek az Aradcsanádi gazdasági takarékpénztár pécskai fiókjánál 48,127 korona pénztári forgalma volt. A szövetkezet a gabonaárak alakulására állandó és jótékony befolyást gyakorolt; a budapesti tőzsde árjegyzéseit mindennap publikálta és az árakat megfelelő színvonalon tartotta. Az igazgatóság a szövetkezeti magtárnak elevátorral való felszerelését tervezi s Darányi miniszter már meg is bizta Sporzon Pál tanárt a tervek és a költségelőirányzat elkészítésével. A szövetkezet a jövőben Pécska vidékére is ki akarja tesztjeszteni működését.

A szövetkezeti mozgalom erélyes hordozása mellett sokoldalú és változatos az egyesület működése s szép eredményeket mutat az agrárérdekek minden ágában. A pozsonyi kiállítás megtekintésére több tanulmányi kirándulást szerveztek s aradmegyei földbirtokosok egyik csoportja megtekintette a sárvári és ikervári híres uradalmakat is, ahol villamos erővel folyik a szántás meg a ceséplés. Buzgalommal fáradozik az egyesület a gazdakörök alakításában; addig hetet sikerült életbehívnia. A gazdasági szakismeretek terjesztését főfeladatul tekintik; az egyesület által a közgyűléssel kapcsolatban rendezett háziiparkiallítás szép eredményről teszen tanuságot. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület vagyona az 1902. év végével 62 ezer kononát tett ki.

Laehne jelentéséből meglelégedéssel vette tudomásul a közgyűlés különösen azt, hogy a szövetkezetek ellen megindított hajsza immár elcsendesedett; de joggal hivatkozhatott arra is, hogy az aradmegyei impozáns szövetkezeti hálózat nem lehet mesterségesen szított, kereskedelemellenes mozgalom eredménye; életbehívása által élénken jelentkező közszükséglet nyert kielégítést.

Mezőgazdasági termények szövetkezeti értékesítése.

Erről a nagyfontosságú kérdéstről elmélkedtek Nógrádmegye gazdái f. hó 22-én Losonczon a megyei gazdasági egyesület kezdeményezésére Török Zoltán főispán elnöklete alatt tartott értekezleten. Az értekezleten elsőnek Szilassy Zoltán, az OMGE. szerkesztő-titkára tartott előadást a „Mezőgazdasági termények szövetkezeti uton való értékesítéséről“, majd Sierbán János orsz. tejszövetkezeti felügyelő ismertette a tejszövetkezetek előnyeit s a szervezés módjait, különös tekintettel Nógrádmegyére. Rövid idő múlva ugyanis Zólyomban vajkészítő központ létesül, a hova Nógrádmegye tejszövetkezetei könnyen beszállíthatják a tejszint s ezáltal azok tagjai tejtermékeik kedvező értékesítését elérhetik. A nagy tetszéssel fogadott előadások végeztével Török Zoltán főispán mondott köszönetet az előadóknak, rámutatva arra, hogy a szövetkezeti szervezkedés Nógrádmegyében utóbbi időben fellendülést mutat, másrészt a gazdasági egyesületnek a jövőben is első feladatát fogja képezni, hogy főleg a kisgazdákat terményeik értékesítésére irányuló törekvéseiben támogassa.

Egy püspöki szövetkezetekről. Széchenyi Miklós gróf, a győri egyházmegye püspöke, nagy figyelmet keltő pásztorlevelet bocsájtott ki. A nagy tudással megszerkesztett irat a papokhoz szól, hogy legyenek minden tekintetben a nép nevelői. A szellemi és anyagi jólét emelésére szolgáló intézményeket karolják fel szeretettel.

hogy az elesüggedt népben a bizalom újra felkelthető legyen. Óhajtja a tudás népszerűsítését és ezen czélra a községek intelligensebb elemét a vezető szerepére kell kiképezni. A nép szellemi megerősödése egyik eszközünek a jó népkönyvtárt tartja. Az aratóünnepélyek rendezését, daloskörök alakítását szükségesnek látja a romlott kedv javítására. Rátérve a szövetkezeti intézményekre, azokat a legnemesebbnek ismeri el. Az első hitelszövetkezet legyen, hogy a kisgazda, szorult helyzetében könnyen és költségmentesen jusson kölcsönhöz és ne kelljen terményeit vagy állatját árán alul elvesztegetni. Ennek folyományaként a fogyasztási szövetkezetek s ebből kialakulva gazdakörök létesítését tartja szükségesnek. A gazdakör aztán legyen a központ, ahová tanulni, tanácskozni járjon a nép. Felhívja a lelkészek figyelmét, hogy foglalkozzanak a néppel, türelemmel és szeretettel: „mert a szeretet elég erős arra, hogy előbb-utóbb mindeneket legyőzzön“.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

1903. április hó 1-én új előfizetést nyitottunk a FÜGGETLEN UJSÁG-ra.

Akinek előfizetése márczius hó 31-én lejárt, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére mult hó 25-én külön levélben küldtünk postautalványt, melynek felhasználásával kérjük az előfizetést megújítani.

Előfizetési ár :

**Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
negyedévre 1 korona 50 fillér.**

A „*Független Ujság*“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programmunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programmunk „a magyar nemzeti politika érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programmunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „*Független Ujság*“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnk arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „*Független Ujság*“-ot tehetőségéhez képest terjeszteni.

Hazafiui tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG“
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

TÖRVÉNYKEZÉS

Mikor a magyar ember méltatlankodik. Egy öregedő magyart békéltető tárgyalásra idéztek be a törvényszékhez. Válni akar az asszonyától, aki szegényszemre a legények után jár. A békítőtanács elnöke a kifogások előterjesztésére szólítja föl az atyafit. Nagyon nekifohászódik az öreg s rémitő alázatossággal szólal meg:

— Megkövetem a nagyméltóságu főegszelen-
cziáját . . .

A bíróság nem tudta megőrizni komolyságát.

— Nono, a tárgyhoz szóljon — inti az elnök.

— Engedelmevel megkövetem a főbíróságot, én már ehhez a *beste tárgyhoz* nem szólok többet, azóta se szóltam, mióta ott hagyta a hajlékomat.

A jász legény. Szörnyen büszke jász származására *Tajti* Balázs dohánytermesztő, a ki a Kartal határán fekvő tanyák egyikében lakik. A mikor tavaly októberben valami ok miatt összeszólalkozott *Juhász* István szomszédjával, rögtön rászólt Juhászra:

— Hallod-e Pista, elhallgass, mert én jász gyerek vagyok ám!

— Ha te az vagy, én is az vagyok, felelte *Juhász*, a min annyira fölháborodott *Tajti* Balázs, hogy kirántotta bicskáját és összeszurkálta *Juhászt*, majd így szólt:

— Így tesz egy jász gyerek.

Juhász több mint két hónapig feküdt betegen sebei következtében, a harezias jász legényt pedig felelősségre vonta a pestvidéki törvényszék. A bíróság *Tajtit* súlyos testi sértésért három havi fogházra és tíz korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet kihirdetése után *Tajti* Balázs kijelentette, hogy fölebez.

— Miért apellál? — kérdezte az elnök.

— Mert jász gyerek vagyok, — szolt önérzetesen *Tajti* és ezzel távozott.

Jelen—hier! A királyi tábla első büntetőtanácsa három duhaj parasztleány fölött ült törvényt, akiket egy koresmai verekedés sodort a bajba. A tárgyalásra a tábla nyolcz tanut idézett meg, csupa tősgyökeres magyar fiut. Az elnök, mielőtt a tárgyalásba fogott volna, ezeknek a névsorát olvasta föl:

— Pap Ágoston, Nagy Vincze, Vállas Péter, Kovács István. . .

— *Hier!* — harsogta a legutóbb megnevezett legény, miközben haptákba vágta magát.

Maga most magyar bíróság előtt áll, figyelmeztette szeliden az elnök a fegyelmezett tanut, itt tehát magyarul beszéljen.

— Instálom nagyságos főbíróság — mengetőzött a legény — most ültem két napot, mivel *jelent* mondtam, hát attól tartottam, hogy itt is megbüntetnek érte.

• MI UJSÁG? •

A király részvéte. Mult héten a német császárné sétalovaglás közben leesett és karját megsebesítette. Az ütés és zuzódás az orvosok véleménye szerint 10—12 napi kezelést kíván, különben nem nagyon veszélyes. *Királyunk* a baleset alkalmából táviratot intézett *Vilmos* császárhoz, melyben meleg szavakkal részvétét fejezi ki a császárné balesete fölött. Vilmos császár táviratilag köszönte meg a király részvétét. Szögyény-Marich László nagykövet mindennap távirati jelentést küld *Ő Felségének* a császárné hogylétéről.

Április II. Az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulója, április 11-ike nemzeti ünnep lett a kormány jóvoltából. Ezt persze csak hivatalos rendeletből ünneplik, mert a szabadság ünnepe márczius 15-ike. Az iskolai ünnepekre vonatkozóan, mivel április 11-ike az idén a husvétü szünidőre esik, a közoktatásügyi miniszter úgy intézkedett, hogy az iskolai ünnepet a szünidőt követő első iskolai napon tartásuk meg a tanártestületek és növendékek részvételével. Hát csak tartásuk.

Uj templom Siófokon. A veszprémi székeskáptalan bőkezűségéből új templom fogja díszíteni Siófokot. A régi templom lebontásához a héten már hozzáfogtak s úgy tervezik, hogy az új templom még ez év folyamán készen legyen.

Elpusztult gyártelep. A székesfővárosban Krausz Gyulának a gróf Haller-utcában levő nagy vatta-gyártelepe szombaton délután öt órakor kigyuladt. A kivonult tűzörségeknek sikerült a tüzet nagy fáradtsággal eloltani. A kigyuladt gyárat azonban nem lehetett megmenteni és a felhalmozott nagy tömeg anyag a késő éjjeli órákig égett.

Drót nélkül. London legnagyobb lapja a Times (olv. Tamsz), mint Londonból írják, szerződést kötött a Marconi-társasággal, a mely szerint ezentul *összes amerikai híreit dróttalan táviratozás útján fogja kapni*. A Times mult héten közölte az első ilyen módon kapott táviratokat, a melyek minden nehézség nélkül jutottak át az Océánon.

A katonai javaslatok ellen. Küldöttség-küldöttséget ér a képviselőház elnökénél *Apponyi* Albert grófnál. Kétszázötötől ötszáz tagig terjedő köldöttségek tiltakoznak a katonai javaslatok ellen az ország minden részéből. Minden nagyobb helységben és a városokban népgyűlések tartatnak és feliratokat küldenek, de sajnos — ez mind késői bankodás, hasztalan szalmacséplés. Azért a többség mégis keresztül viszi amit akar. Későre gondolkozik a magyar. A választásoknál lett volna ideje és alkalma dönteni.

Sok fáradság és pénz vesz kárba a küldöttségek menesztésével, bár lenne valami foganatja.

Mérgezett ezüstedények az udvari bálon. Nagy hűhót csaptak egyes lapok, hogy a királyi palota ezüstedényei mérgezve lettek. Az esetből azonban csak a következők felelnek meg a valóságnak.

A február 7-én tartott udvari bál után egy vagy két ezüstkanalet a majonnézes csészékben felejtettek, mely kanalakon azután zöldes foltokat észleltek. Bár a királyi vár ujabban beszerzett ezüstkészletének minden egyes darabján rajta van a magyar királyi fémjelzőhivatal bélyege s az udvari körök az egész esetnek semmiféle súlyt nem tulajdonítottak, de miután a szállító-czég, amely szintén értesült a történetkről, óhajtotta, hogy az ügy megvizsgáltassék, a várkapitányság az ügyet megvizsgáltatta.

A vizsgálatból, valamint a fémjelző-hivatal bizonyítványaiából kitűnik, hogy a szállított ezüst és azok a kanalak is, melyeken a foltok jelentkeztek, nemcsak a kikötött és szokásos 800 gramm ezüsttartalommal bírnak, hanem még valamivel több ezüstöt tartalmaznak. Megállapították továbbá az, ami különben minden háztartásban észlelhető, hogy minden ezüst evőeszköz, ha az eczetben, majonnézesben stb. bizonyos ideig bennhagyják, foltokat kap, illetőleg fölületén rézrozsda képződik.

A törvényszéki hites vegyész megállapította azt is, hogy ha az ezüst evőeszközök több órán át hagyatnak a savakban, a fejlődött foltok mégsem tartalmaznak annyi rézrozsdat, hogy még megtisztítás nélkül is használva, az egészségre ártalmasak lehetnének. Kijelentette az említett vegyész azt is, hogy ezüst-tárgyakon, amelyek a szokásos 800 grammnál több ezüstöt tartalmaznak, továbbá, amelyek mint újak fényesre csiszolt felülettel bírnak, a réz-rozsda-foltok nagyobb mértékben jelentkeznek.

Megjegyezzük még, hogy a királyi vár ujabbi egész ezüst-készletét a legnagyobb meglepedésre kizárólag egy budapesti czég szállította.

Megtámadott postakocsi. Balatonfüredről Veszprémbe menő kocsipostát, a veszprémi alsóerdő határában az erdőből előtört két ismeretlen egyén megtámadta. *Tassó* Gábor kocsist botütésekkel megsebesítették s a kocsiról learták huzni. Egy közeledő kocsi neszére azonban a tettesek visszamentek az erdőbe. A csendőrség s a rendőrség nyomozása mindeddig nem jutott a tettesekre.

Gyászba borult két falu. Két faluban, Zsdenho a Latorcza völgyén és Novosollon nagy a gyász mostanában. Szomorú hír érkezett, az hogy *Kandrás* András és *Garulya* István, az Amerikába kivándorolt, véreink bányaszerencsétlenség következtében elpusztultak. A hír, mely erről a két bányaszerencsétlenségről szól valóban borzalmas. Ugyanis a holstetteri (északamerikai) bányában gázrobbanás történt, mely az egyik tárnát fölrepiette, heten borzalmas halált szenvedtek, huszonnégyet a szomszéd tárnában a füst ölte meg.

A villadgeni (pensilvaniai) cementszövetgyár vigyázatlanság következtében felrobbant: *itt nyolcz ember szörnyet halt, huszonötön pedig halálos sebet szenvedtek*. A halottak között vannak *Kandrás* és *Garulya* is s most a faluban igen nagy a félelem, hogy melyik kivándorló felesége vegye még fel a gyászruhát, a kiknek ura szintén abban a bányában dolgozott. Rettenve várják szereteteiktől a levelet, akik talán valamelyik munkáskórházban szenvednek. És az itthonvalók hiába várják a dollárokat, melyekről a kiszakadt és itthon maradt annyit álmodozik.

Öreg honvéd halála. Fogynak-fogynak a legjobbak, minden héten kevesebb marad az öreg honvédek közül. Mult héten *Juhász György* macklári lakost és negyvennyolczas honvédet szőlította el a halál közülünk. A derék katona ott volt Budavár bevételénél és végig harcolta a magyar szabadságharcot. Az elhunyt általános részvét mellett kísérték örök nyugalomra Mackláron, márczius 22-én. Áldás poraira.

Dobra került birtok. Almakeréken a minap árvereztek el *Ugron Gábor* orsz. képviselő birtokát. Az idők szomorú jele, hogy az ősi magyar birtokot *Töpfer János* nagyszabeni szász és az almakeréki szász takarékegylet közösen vette meg. Így jut a szászok és oláhok kezére minden magyar birtok az erdélyi részekben.

A szegény egyetemi hallgatók. Néhány nappal ezelőtt az egyetem hatósága kihirdette, hogy azok a diákok, akik nem bírván a lezkepénzt megfizetni, kellő időben nem iratkozhattak be, halasztást a beiratkozásra nem kaphatnak és hogy e döntés ellen nincs helye semmiféle fölfolyamodásnak. Az ügyben jelentős fordulat állott be, amennyiben a rektor elrendelte, hogy a beiratkozásra új határidőt tűztek ki április 4 ig. E hirdetésre az érdekelt diákok küldöttsége fölkereste a rektort, aki szóval is tudtukra adta az elhalasztást, egy szersmind átadott nekik százötven koronát, amely öszszegyet egy névtelen jötevő a szegény diákok lezkepénzének kifizetésére küldött a rektori hivatalnak. Az egyetemi polgárok most újra reménykednek és talán nem hiába. Teljes egy heti halasztást kaptak és ez idő alatt talán akad követője annak a névtelenségbe burkolódzó jötevőnek, akinek adományát átvették a rektor kezéből.

Vasuti balesetek. Mult hét szombatján reggel négy órakor a Déli vasut Budapestről Pragerhof felé induló 225-ös számú tehervonata összeütközött a Pragerhof felől jövő 240-es tehervonattal. A 240-es vonat *mozdonya és 7 kocsija teljesen darabokra tört.* Az összetörődött roncsok az egész táviróhálózatot leszakították. A sínek összevissza görbültek. Hammer biztonsági kalauzt haldokolva szállították a székes-fejérvári kórházba, kezét-lábát törte. A forgalmat szombaton átszállással tartották fenn. A tíz órai gyorsvonat utasai csak fél egykor érkeztek Budára. A 225. számú vonat vezetője idejekorán észrevevén a veszedelmet, ellengőzzel visszafelé tolatott, miáltal a katasztrófa tetemesen csökkent. A vizsgálat folyamatban van. — A pozsonyi vasuti balesetre vonatkozólag a magyar kir. államvasutak igazgatósága a következő hivatalos jelentést küldte szét: Pozsony állomáson egy tehervonatot tolatása alkalmával a tolató-mozdony a tehervonattal részével összeütközött s ez alkalommal egy fűtő és egy kocsitól megsérült. A baleset jelentéktelensége kitünik abból is, hogy az ezáltal a járművekben okozott kár mindössze 9000 koronát tesz ki.

JENCS-féle

Magyar Restitutios-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitarthatóvá, erőssé teszi; megátolja a lábak merev bénulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCS VILMOS gyógyszerész

Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.

Főraktár:

Dr. Egger, Nádor gyógyszerészében

Budapest, VI., Váci-körut 17.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Tejhulladékok értékesítése.

T. B. ur azon kérdéssel fordult a „*Független Ujság*“ szerkesztőségéhez, hogy miként értékesíthetné a gazdaságban előállított soványtej, iró és egyéb tejhulladékokat. Borjukkal avagy sertésekkel etesse-e fel azokat és hogyan? Ezen kérdésre a következőkben válaszolunk.

A sovány tejet, irót s egyéb tejhulladékot borjukkal és sertésekkel egyaránt jól lehet értékesíteni s a mennyire megítélhető, a borjak még jobban értékesítik mint a sertések. — Viszonyaitól függ hát, hogy borjakat vagy sertéseket táplál inkább tejhulladékokkal. Egyik jónak bizonyult eljárás volna nyugati borjak táplálásában, hogy az ember a borjuval 14 napos koráig teljes tejet itat, 2 literen kezdve föl 8 literig is egy napra, aztán rátér lefölözött tej itatására.

A nyári tartásra való tekintettel indokoltnak látszik a lefölözött tejet savanyu állapotban (megaludva) s valami 18—20 fokra fölmelegítve nyújtani. Adható pedig 3—4 hetes borjunak 6—8 liter egy napra, még pedig a hiányzó tejzsirt pótlandó, valami esekély fött zabliszttal vagy lenmagliszttel elkeverten, mely utóbbiakból egy-egy etetésre elég egy-egy kanálnyi. Később ez anyagokból egy-egy maroknyit lehet adni, 2 hónap mulva pedig egy napra 1 kiló se sok. Ha a borju 2—3 hónapos, rá kell kapadni az aludttejevés mellett a szénára s a pótlékot észszerű odamódosítani, hogy a borju a zabot egész szemekben és külön kapja.

Folytatni lehet pedig a sovány aludttejnyújtást a borju 5—6 hónapos koráig is, aztán odamódosítani, hogy erősebb abrakolással vagy esetleg még tojásnyújtással, mint hizott áru legyen a borjukonzum alá bocsátható. — Sertések táplálásában is mindkét hulladék, de kivált a lefölözött tejnél 3-szor is zsirosabb iró, jól fölhasználható.

Adni lehet mindkettőből egy napra és 100 kiló élősulyra mintegy 5 kilót, a zsirosabb iróból esetleg kevesebbet, egyéb anyagok kíséretében s leginkább malaczkoknak, melyeken legjobban értékesül. Pl. husáru malaczkok 3 hónapos korukban beállítván, kapnak eleinte naponként és fejenként 1 liter lefölözött tejet vagy $\frac{3}{4}$ liter irót, 0-20 kg. árpadarát és 0-20 kg. korpát. Ez adagot fokozatosan emeli aztán az ember pl. úgy, hogy a 3 hónapig tartó javítás végidejében egy-egy állat kap 4 liter lefölözött tejet és $1\frac{1}{2}$ kg. árpadarát, 0-5 kg. korpát; avagy lefölözött tej helyett savót s ekkor nem 0-5, hanem 1 kg. korpát, esetleg pedig irót s ekkor valamivel kevesebb korpát vagy árpadarát.

Ilyen takarmányozással a súlygyarapodás ki-

tehet átlag darabonként és naponta 0·65—0·70 kilót, tehát a 15—18 kg. súlylyal beállított 3 hónapos malacz 6] hónapos korában valami 60—70 kg.-ot üthet meg.

Az aludttoj, a nem egészen kifogástalan, tehát kísértékü turó s egyéb tejhulladék egyébiránt zöldséggel keverve jól értékesíthető kacsák, ludak, pulykák nevelésében és eltartásában is.

A kosárfűz-termesztésről.

A gazdasági gyakorlatban igen hasznosnak bizonyult a kosárfűz-termesztés, amennyiben a telepítés és művelés kevés költséggel jár és a fűz mégis már legrövidebb idő alatt jövedelmet hoz. E mellett a fűz minden talajban egyformán feltalálja tenyész-feltételeit, ha a talaj 40—50 czm.-nyi mélyen forgatva lett, és ha az egyes talajokra a megfelelő fűzfajtát választjuk meg.

A fűzt sorokban ültetjük el; — legmegfelelőbb az 50 czm. sor és a sorban a 30 czmtr. növénytávolság. A dugványokat 20 czm. nagyságra vágjuk és rézsut ültessük a talajba úgy, hogy a föld 2—3 czm.-nyire földje. Egy holdra ezirka 6000 dugvány szükséges. A leghálásabb fűzfajta a *Salix purpurea utilissima*. Ez termi a kosárkötésre a legkiválóbb minőségű vesszőt, mert ez az egyedüli fajta, amely vízbe beáztatva könnyen hántható és pompás, ruganyos hófehér vesszőt ad. Nagyon ajánlható fűzfajta, a *S. viminalis gigantea* is, amely közel 3 méter hosszú, igen jó és szép vesszőt terem.

A vesszőhozamot — megfelelő talajban és megfelelő fajta tenyésztése mellett — holdankint 80—120 méter-mázsára lehet becsülni, ami — a vessző mmázsáját csak 2 forinttal számítva — 160—240 forint jövedelmet jelent. A kiadás nem sok lévén, a fűzvessző-termesztés jövedelme így is jelentékeny; de ez a jövedelmezőség még hatalmasan fokozható is úgy, hogyha háziiparszerűleg otthon lesz a vessző feldolgozva és kosárnak fonva. Hogy miért oly jelentéktelen mégis nálunk a fűzvessző-termesztés — és miért kell e cikkben is behoznunk: azt igazán

Brassó és a Czenk.

nem tudjuk megérteni. Mert a fenti számadatok a füzvessző-termesztés jövedelmezőségét fényesen igazolják s így misem lenne természetesebb, mintha gazdáink termesztését felkarolnák.

Nem szabad a szőlőtermés nagyságát mértéken felül fokoznunk.

A nagy termőképességű dél-franciaországi szőlőkre nézve A. Müntz érdekes tanulmányt végzett, melyben világosan kimutatja, hogy Franciaország kedvezőtlen borárainak behatása folytán nagyobb hasznot hajtanak a középtermésűek, mint a tulbőven termő szőlők. E tulbőtermőképességet a szőlők termékeny földbe kerülésüknek, a sok öntözésnek, trágyázásnak s a szőlőtőke előnyös visszametszésnek köszönhetik. Ezen — és a különben is előnyös tenyészfeltételek behatása alatt levő szőlő termőképességbe aránytalanul emelkedik. Ezen körülmények azok, amelyek azt eredményezték Franciaországban, hogy míg a filoxera megjelenése előtt 30—50 Hl. bor termett hektáronként, addig most az sem ritkaság, ha 300—350 Hl-t eredményez ugyanazon terület. A fentemlített francia tudós vizsgálatai által kimutatta, hogy e túlfeszített termőképesség megboszoszolja magát, a mennyiben az a bor minőségének rovására megy.

A míg a bor nagy kelendőségnek örvendett, — körülbelül 1899-ig — jól elkeltek még a rosszabb minőségű borok is, nagyon természetes, hogy a bőven termő szőlők, hektáronként mintegy 1045 koronával több hasznot hoztak a középtermésűeknél; — az 1901-ben beállott tultermés következtében a rossz bor ára tetemesen csökkent a jó borral szemben s e csökkenés oly nagy volt, hogy nemcsak nem volt tisztajövedelm-többlet, hanem hektáronként a haszon mintegy 285 koronával lett kevesebb. S bár versenyképtelen volt e nagymennyiségű s gyenge minőségű bor a jóminőségűvel szemben, árcsökkenítő hatást mégis gyakorolt ez utóbbira, a mely körülmény nemcsak Franciaországban, hanem nálunk Magyarországon is érezhető volt. Láthatjuk tehát e szomorú helyzetből, hogy sem a hasonló természetűeknél, de különösen a szőlőnél nem szabad a lehető legnagyobb termést tűzni ki célunknak s e példából láthatjuk, hogy a bortermést az alkalmas szőlőtőkék mérsékelt visszametszése által csak mérsékeltén fokozhatjuk.

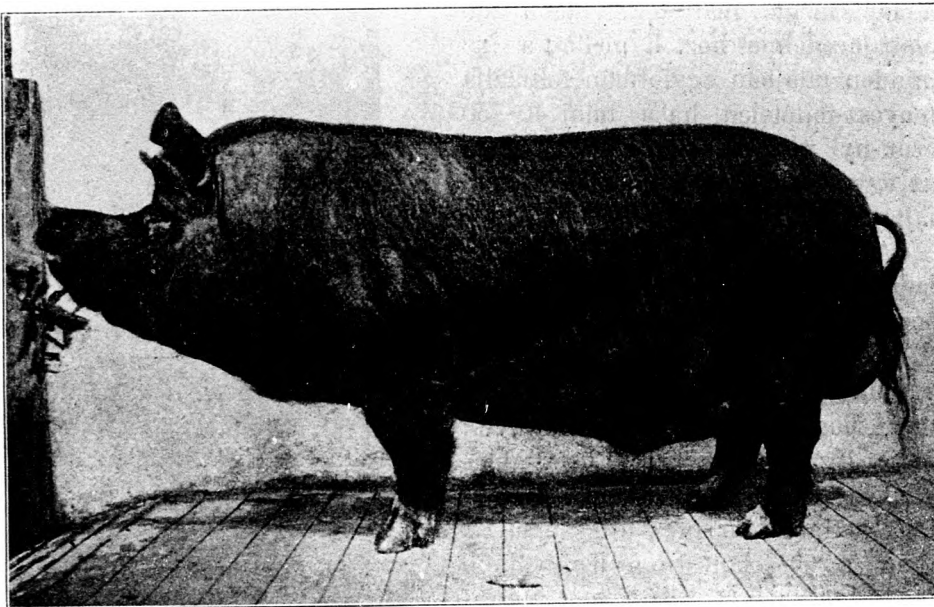
Kétséget nem szenved, hogy a műtrágyák is nagy szerepet játszanak a bor termelésében; e trágyázással, — óvatosan bánva és gazdaságosnak mutakozó mennyiséggel — javíthatjuk a minőséget, vagy legalább is növelhetjük a termést anélkül, hogy a minőség romolnék. Az öntözéssel is nagy hatást érhetünk el a termés nagyságára nézve, hátránya ellenben ezzel szemben az egyszer befektetett tőkének a piaczi viszonyokhoz való

nehéz alkalmazhatósága. Müntz nem, vagy csak kevés mértékben helyezi kilátásba a franciaországi bőven termő szőlőterületek — de különösen az öntözésre berendezettek termésének csökkenését.

A cukorszörp felhasználásának újabb módjairól.

Aránylag rövid ideje, hogy a cukorüledéket fel-takarmányozzák nálunk; de ezzel már túlhaladtuk Morva- és Csehországot, amennyiben a cukorgyárak által előállított melasszéból az 1902/3. évi campagne-ban hazánkban 30·9 százalék került felhasználásra, Morvaországban ellenben csak 21·3%, Csehországban 20·9 százalék.

Az emelkedés mérveire az alábbi összeállítás vet érdekes világot:

Berkshirei kan a berlini kiállításról.

A termelt melasszéból fogyasztódik	1898/9	1899/900	1900/1	1901/2
Magyarországban	4·4	5·5	11·3	21·9 %-ot
Csehországban	7·0	7·8	11·0	17·0 „
Morvaországban	8·8	3·9	5·7	8·1 „

A kisgazdák körében azonban a melasszeetetés még egyáltalán nem tudott lábrakapni, minek oka talán leginkább az eltartás nehézségében keresendő. E tekintetben figyelmet érdemel azon gyakorlati tanács, hogy a cukorüledék malomipari hulladékokkal keverve készítessek elő a forgalomnak. Az u. n. melassze-kenyérrrel Franciaországban tényleg igen sikerült etetési kísérleteket tettek lovakkal is. Még nagyobb jövője lehet a szárított répaszeleteknek melasszeval való impregnálásának. Legújában Stefens cukorgyáros Brüllben (Köln mellett) igen tetszetős külsejű és jó szagu, a kétszersültre emlékeztető pogácsákat kezd gyártani. Eljárása mindkét takarmány eltartásának és haszonnal való etetésének egy oly újabb stádiuma, mely a követésre egyenesen felhív.

Ha elgondoljuk, hogy a répaszeletek besavanyításával mennyi tápanyag megy veszendőbe s hogy a friss

répaszelet szállítása csak rövid távolságokra gazdaságos (mert hiszen egy métermázsa szeletben csak 8, legfőlebb 10% szárazanyagot szállítunk) a répaszeleteknek szárított és melasszéval impregnált állapotban lehetőleg szövetkezeti úton való előállítására szép jövővel biztat.

Dr. R. J.

MULATTATÓ

Dankó Pista.

Kihullott örökre a vonó a kezéből a magyar nótáfanak Dankó Pistának, akivel termékenységre egy magyar zeneművész sem versenyezhet.

A magyar népdalköltészet lelke kihült s a jövő idők végtelenében soká nem fog teremni méltó utódja Dankó Pistának, aki valahány emberöltőre ellátta dallal, szívhez szóló, édes muzsikával a magyar népet, hogy belőle táplálkozhassék, örömeiben, bánatában egyaránt.

Ő, aki a magyar lélek hurjainak minden esendülését ismerte, nótába, dalba megörökítette, többet tett a magyar zene irodalomért, mint előtte egy-két század zeneszerzője. Így ragadt rá a „magyar nótafa” név, melyet büszkén viselt mindaddig, míg, ime most szemei örökre le nem zárultak...

A hatvanas évek végén egy bozontos, szurtos cigánygyerek állított be Szegeden Erdélyi Náczihoz, aki külföldön is járt bandájával és dicsőséget szerzett a magyar dalnak és magyar névnek.

A szurtos vézna gyerek Erdélyi bandájába akart bejutni. A nagy cigány alkalmazta bőgő és czimbalom hordozónak, de nem soká hordozta. Észrevette benne a zenei tehetség csiráit.

A kis Dankó Pista inasa lett a nagy bandának, amely akkortájt az első cigányzenekara volt az Alföldnek. Bohém természete miatt azonban nem igen tűrték a bandában az inast, aki esteli órákban folyton megszökött a — színházhoz. A zsenge gyerek elhanyagolta kenyérkeresetét s a karzati állóról hallgatta a magyar népszínmű-irodalom gyöngyeit.

— Nem lősz té belüled cigányprimás sohsé! — mondta neki az özvegy édes anyja.

A komédiás-cigány hiába alakított bandát, nem boldogult.

18 éves korában fölesapott színésznek, a szatymazi nagykorosma félszerében lépett föl, ahol megtörtént vele az, hogy a birtokosokból álló nézőközönség Pistát nem mint színészt, de mint cigányt kívánta hallani. Valami elnyűtt régi operettet adott a trupp s Pista egy 16. századbéli lebernyegben huzta a színpadon a szép magyar nótákat. Másnap az előadást meg kellett ismételni. A színigazgató keblére ölelte Pistát, aki azonban szívesebben hajlott Joó Ilonka kebelére. A pusztai birtokoslány beleszeretett az ábrándos arcú barna

fiuba, aki olyan szépen muzsikált, hogy a kislány szíve majd megszakadt a hallatára.

A házaselet küszöbén javult meg Pista, aki „megpróbált” minden mesterséget.

Egymásután szerezte a nótákat, melyeket ma széles magyar földön dalol a mulatni szerető magyar.

Dankó dallamaiban, épúgy mint Petőfi lírai verseiben nincs egy szemernyi sem a mesterkéeltségből; azok az örökbecsű dallamok divatjukat sohasem fogják mulni; a jövőben a magyar zeneirodalom fejlődhetik, de olyan izmos, erőteljes és termékeny alkotó tehetséget, mint a Dankóé volt, föl nem fog mutathatni talán soha.

Nagy Beresényi Miklós sirdogál magába... A magyar nép méltón sirhat, zokoghat a Dankó elhunytán. Nótáfanak nincs többé s a népdalok végtelen fonala — mely az ő hurjáról szakadt le — megszakadt örökre.

Aki őt ismerte, aki nótáit dalolta, kedvelte, mind könyvet ejt arra a sirhalomra, mely a legsajátosabb magyar zeneművész porait földi. Dankó nemzeti művész volt minden ízében, még népszínműveiből is a magyar néplélek és gondolkodás ismerete csillant ki.

Szól már a fűzfásip.

Dankó Pistát korán, még szürke kopottas cigány korában érte a királyi kitüntetés.

1883-ban az újraépült Szegedet meglátogatta Ő felsége a király. A tiszteletére rendezett lakomán a cigányzenekar Dankó-nótákat játszott.

— Micsoda szép melódiák? — szólt a király a környezetéhez.

— Ki szerette, e gyönyörű dallamokat?

— Egy szegény cigánylegény írta, Felség! — mondta a királynak Kállay főispán.

— Ez egy nagy zenei tehetség, csak fejleszteni kell! — mondta az uralkodó és értékes ékszerrel küldött a szürke cigánynak. (Másnap a zálogházban voltak.)

A szegedi írók, később a dalkedvelő közönség gondoskodtak is a tehetség fejlesztéséről.

Hegedüs András.

FENYŐVÁRY IBOLYKA

Eredeti székely regény. Írta: Péterfy Tamás.

(Folytatás.)

(14)

— Most már jól beszél Benő urfi!
— Ugye öregem? — Elkisérsz Szebenbe?
— Nő, az majd megválnak. Ugy csöppenhet, hogy esordulhat, de az nem a falu baja. Előbb látni szeretném, hogy mi történt az anyukommal?

Semmi. Jobban fél az a sváb Palkó Janesitől, mintsem bántani merészelje a feleségét!

— Hiszi a fénye, míg nem látom!

— Csak nem látogat haza előbb?

— Biz én haza. Isten látja a lelkemet!

— Még visszavárjuk?

— Nem muszáj édes urfi. Szabadok vagyunk egymástól minden tekintetben. Miért kötnék le magokat és céljukat az én öreg anyukom miatt? Nő, nem igaz?

— Készüljünk feltételesen.

— Jól gondoltad Viktor. Készüljünk el mind a két esetre. Ha velünk jön az öreg, vagy ha nem jön.

— Azért hát, — szólt újra Viktor ur, — Janesibá forgassa meg eszének minden kerekét, s a tervvel állítson ki. Hogyan jutunk a zárdába?

— A hordóban még bor van! En addig nem beszéllek, míg ihatom, mert borban az igazság! a tudomány!

Benő ur sietett tele engedni a kancsót. Az átalag gyöngén eresztett, elvárta a billentést, hogy tele csurgassa a kancsót. Mikor az öreg jót huzott belőle, — átnyujtotta az urfiaknak. Megitták borukat az utolsó csöppig, — s csak azután kezdett járni az öreg góbé nyelve, — azon esetre, ha ő valahogy elmaradna a szebeni utról.

VIII. Fejezet. A vén góbé alkuszik.

Dehogyan mondott valamire való tervet Janesibá! hiszen góbé volt, tökéletlen góbé! Csak beszélt, csak járt a szája és mégsem mondott semmit. A végén azon állapodtak meg, hogy visszavárják parajdi utjáról az öregot.

Az egyesség után felköté lábszánkóját, s utnak indult Parajd felé, de megigérte, hogy estére visszatér s másnap reggel korán fognak elindulni Szebenbe. Nehány másodperc múlva eltűnt a meleg erdő tölgyei között az utántekintők szemei elől.

Három órával később már otthon volt az anyuk-

nál, ki borzos fejével, mely szürke vala, mint a csepű a guzsalyon, — ott fonogatott az ajtó mögött.

Óvatosan előbb behallgatódzott az ajtón, majd gyöngén köhintett, melyre odabent szintén felelt egy torok köszörülés.

Nincs baj! — gondolá — és benyitott. Nem is volt semmi baj, csupán a szoba máskor szép simára sikarolt földje vala fölásatva.

— Édes Sárím! nincs semmi bántódásod? — s úgy borultak egymás nyakába, akár két szerelmes ifju pár.

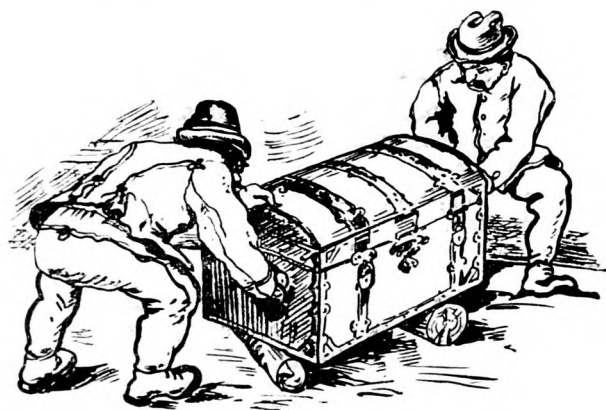
— Nem lőttek meg? — kérdegette Sári néni, körül tapogatva a vén góbét, — hát igazán nem talált a golyó?

— Azt hallottam, hogy tégedet sanyargatott a sváb, mert a Hargita tetejére huzom föl, ha bántott!

— A házunk földjét (székely szójárás szoba helyett) fölturták, hogy valami rejtett helyet megtaláljanak. Kerestek is többször, hogy börtönbe vessenek... jaj, ha most jönnek!

— Csak nem bolondok, hogy fényes nappal lessenek!

— Igaz. Mindig éjszaka jöttek zaklatni.

„Elbirjuk, ugye apó?”

— Édes Sárím, itt van ez a néhány huszas, vard be a többihez.

— Hát újra elmégy?

— Hogy a fenyébe maradjak itthon? hiszen felakasztanak, ha megfognak, de azért édes Sárím légy nyugodtan, mert én jól élek.

— Kerestek Janesi.

— Azt tudom, de nem kaptak meg!

— Nem a paudurok.

— Hát?

— A korondi pap szakácsnéja. Beszélni akar veled.

— Valjon miért?

— Valami zárdás leányáról beszélt, a ki Szebenbe van.

— Tudom, tudom. Hát mi baja velem?

— Azt mondotta, hogy okvetlen találkozni akar veled. Egy-kétszáz huszas nem a világ, — azt mondja.

— Hm! hm! — csóváltatá fejét a vén góbé. Hát aztán mit akarna?

— Nem mondta meg. Nem mondott arról egy szót sem, csak sirva elhagyta házunkat s megkért: küldjelek oda. Azt mondja: ha Janesibá becsületes ember, akkor el kell jőjön hozzám. Beszélni kell velem!

— Hát nem vagyok én tolvaj! de kettővel al-
kudni egyszerre — az sok!

— De a becsület édes Jancsi! ő mondta a pap
szakácsnéja, hogy a becsületed!

— A biz a baj egy kicsit nő, hogy a ménkü
karikája kerekítse kévébe a dolgát! biz a baj!

— De elmegy hozzá ugy-e édes Jancsim?

(Folyt. köv.)

Apróságok.

A szerelmes kéményseprő bosszúja.

Itt találok hát a Józsit,

Ő szerette el a Rózsit.

Elveszem a habarcs-kalánt

S malter — korommal egyaránt

Ugy teremtem a hátához,
Hogy ma nem megy Rózsikámhoz.

Képeinkhez.

Brassó és a Cenk. Benne vagyunk a tavaszban. A hegymászók már előre tervezik a kirándulások helyeit. Hazánkban alig van szebb vidék Brassó vidékénél. Már a város fekvése is elbűvölő. Közvetlen szomszédságában az ezerméter magas Cenk emelkedik, azontul pedig óriás fenyvesek és szikla magaslatok szolgálnak kellemes kiránduló hely gyanánt. Képünkön igen sikerült szép kivitelben mutatjuk be Brassó várost és a fölötte emelkedő Cenket.

Szól már a fűzfasip. A vidéki gyerek el ő játékszere így tavasz idején a fűzfasip. Még rügyezni sem kezdett a fűzág, már pompásan készülnek a sipok, furulyák a fűzághejjéből. Egy vidámon furulyázó fiút mutat képünk. A gondtalan gyermekévek idejét éli. Sipol és boldog. Örvend a tavasznak, a fűzfasipnak. Mosolyog a kis kópó, hogy aki a képre néz, az is elmosolyodik tőle.

Szórejtvény.

— Brankovics Istvántól. —

m	m	v	v	Ércz, amely igen hamar olvad.
á	á	a	a	A Vézuvból foly s elhamvad.
r	r	l	l	Régi város a Dunán tul.
i	ó	ó	o	Egy női név a javából.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

Megfejtési határidő 1903. április hó 18.

A „Független Ujság” 12. számában közölt talány megfejtése

»Névtelen vár.«

Helyesen fejtették meg: Joó Mariska, Bede Piroska, Marton Olga, Kerekes Jánosné, Bogya Istvánné, Kecskeméti István, Darkó Elek, Szemes György, Renner Márton, Rózsa Mihály, Szabó János, Belovics István, Cserepes Mihály, Kertész Miklós, Vesztő Aladár.

A sorshuzárnál Szabó János (Csordás) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Tolnai Lajos „A paizs” című regénykötetét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

B. V. L. urnak Ujkécske. 1. kérdésére azt válaszoljuk, hogy váltókezesség alól csak a megújításnál szabadulhat, ha nem írja alá a váltót és az adós Ön helyett más jótállót keres. 2. kérdésére, ha az alsó és felső szemek épek, akkor lehet. 3. kérdésére, legtovább 48 óráig lehet vízbe tartani. — **Ferencz István** urnak. Az idénre a hagymatermesztéssel már elkésett és a gőzekével mélyen fellazított talaj hagyma alá különben sem lévén alkalmas, tessék mást termesztetni. — **Faragó Péter** urnak. A meszezés csak akkor célszerű, ha a talaj mészszegény, azért mindenekelőtt szükséges volna talajának mézstartalját megállapítani. Ajánljuk azért, hogy küldjön valamely vegykimérleti állomásnak talajmintát azon célból, hogy ott a mészmennyisége meghatározassék. Csak ezután lehet szó arról, hogy miként járjon el a talaj meszezésénél. — **Balla Kálmán** urnak. Korai termesztésre a júliusi és a császárkorona burgonya ajánlható, beszerzési forrást nem ajánlhatunk. Tegyen kérdést a hirdetési rovatban. Azon kérdésre, hogy hányszor kell a burgonyát csirkáztatni, csak akkor válaszolhatunk, ha megírja mit ért e szó alatt, mert e szó értelmét nem ismerjük. A cikóriatermesztésre vonatkozó kérdésre legjobb választ a Franck-féle gyár adhat Kassán, azért azt ajánljuk, tessék odautazni s ott a szükséges tájékoztatót megszerezni. — **Schess Imre** urnak. Ha őszi borsó után a köles vagy a csalamádé nem sikerül, akkor legfeljebb még a muhar termesztésével tehet próbát. — **Csere István** urnak. Ismételve elmondottam már, hogy a szuperfoszfátot mindig a vetés előtt kell elszórni, ezért az őszi buzára tavasszal szuperfoszfátot elszórni teljesen céltalan. Az árpa alá pedig a szuperfoszfátot akkor kell elszórni, mielőtt a talaj tavaszi munkája kezdetét venné. — **Zakár Lajos** urnak. Egy oly földbe, melyből a befagyott répa ki sem szedhető, sok mindenfélét lehet vetni, pl. takarmányt, zabot, tengerit, hüvelyeseket, de semmiesetre sem répát. Mert a répatermesztésnek első és egyik legfontosabb körülménye az, hogy a talaj őszzel mélyen megszántassék. Szintén ez a mult esztendőben nem történt meg, a tavaszi, sekélyszántásba vetett répától jó termés nem várható. — **V. M.** községi bíró urnak. Rendelje meg „A magyar községi gazdasági igazgatás” című munkát, Vass József könyvkereskedő útján. (Budapest, VII. Erzsébet-körút 38.) Ez ugyan nehézkesen megérthető, de ennél jobb magyarázó könyvünk — sajnos — nincs. Ára 4 korona 50 fillér. — **Csizmás István** urnak. Csak két irány van a kérdés megoldására. Vagy állatorvost vinni, vagy levágásra adni a

tehenet. Tudvalevő, hogy a beteg tőgy eldugul előbb-utóbb és a tehen teljesen leromlik. Tehát ismerve a tőgybajt, mást nem ajánlhatunk, mint levágást, vagy állatorvost.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1903. április 4-án.
Babona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 08'20—08'80
K. Rozs 6'20 K-tól 6'25 K-ig, Árpa 12'20 K-tól 12'30 K-ig, jobb
minőségű 12'40 K-tól 12'60 K-ig, Zab 12'40 K. Tengeri 7'80 K.
Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	26'60	26'00	25'20	24'60	24'00	23'40	22'40	20'80	13'00

Buzakorpa finom 9'00 K, durva 9'40 K.
Egyéb magvak: mák 25—31 K 1 q., bab fehér nagyszemű
18—42 K, aprószemű 24—36 K, tarka 20—22'00 K, lencse 28—48
Jorsó héjas 28—38 K, lóhere 46—58 K, luczerna 64—76 K.
Baltacim 26'00—28'50 K.
Takarmányvásár. Réti széna 540—670 fillér, muhar 580—640
fillér, zsupszalma 230—250 fillér, alomszalma 260—280 fillér.
Juhvásár. Belföldi hizlat ürű 35—46 K.
Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 120—128 filér,
260—280 kg.-mos 119—126 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 115—123
fillér, szerb 111—122 fillér.
Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar
ökör jobb minőségű 70—74—, középminőségű 62—69—,
alárendelt minőségű magyar ökör 52—60—, jobb minőségű
magyar és tarka tehen 50—66'00, magyar tehen középminőségű
48—52'00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehen 44—,
50'00, szerbiai ökör jobb minőségű 50—68—, kivitel ——,
középminőségű 34—40—, szerbiai bika 46—68—, szerbia
bivaly 30—52—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élsúlyban
Éls borju 80—108 K.
Budapesti központi vásárcsarnok árai.
Baromfivásár. Tyúk paronkint 2'40—3'80 K, csirke 1'60—1'80
K, kappan hizott 3'50 K.—8'10 K. Rucza 2'80—4'80 K. Lud sovány
4—8 K. Pulyka sovány 5'40—6'00 K.
Tojás alföldi 68—70 K, erdélyi 66—68 K, ládánként. Tea.
tojás 100 drb 8'40—9'80 K.
Tejtermékek. Teavaj 2 00—2 20, tejföl 64—76 fillér literen-
ként, főzővaj 1'60—1'80 K, tehénturó 20—32 fillér kg.-ként.
Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0'00—0'00 1 q 16'00—18'00
Petrezselyem 100 kötés 00—0'00, 1 q 14—18—, zeller 100
drb 1'00—1'60, karalábé 1'40—2'00, vöröshagyma 100 kötés 00—40
drb 6'00 q 6'00—20'60, foghagyma 30—32—, vörösrépa 100
drb. 1'60—2'00, fehérrépa, fejeskáposzta 30 00—32'00—, kelkáposzta
100 drb 4'00—8'00, vöröskáposzta 00—00—, fejesaláta
1'00—1'60, kötött saláta 0'00—0'00, burgonya rózsa 1 q 50'00—
5'80, sárga 5'80—5'60

A Sohr „Szent-Antal” kaszagyár 100 koronát fizet annak, a ki egy más gyárból egy „Sohr Szent-Antal” kaszát tud előmutatni.
Megrendelési cím: **SOHR JÓZSEF, Somogy-Szill.** 200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 közül 5 rosszat tud előmutatni.

A „Szent-Antal” jegyű kasza jó hire bejárta a világot és a mult évi londoni kiállításon is nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert. A „Szent-Antal” kasza csak akkor valódi, ha fokán az ismert védjegy van, tábláján pedig az itt látható felirat és fenti czégtől lesz beszerezve.

Az egyedüli kasza, mely minden tulajdonosát várakozáson felül kielégíti, a „Szent-Antal” kasza. Ezen kasza közkedveltségnek egy nagyobb részét zivós, sem nagyon kemény, sem lágy és csodálatra méltó könnyűségének köszönheti. Különösen azért felel meg a közönségnek, mert a „Szent-Antal” jegyű kaszának erős orma és nyaka és igen vékony pengéje van, nem kell kovácskézre adni a nyakat hajlítani, mert ez egy rendes kaszas ember kezéhez van igazítva. Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a „Szent-Antal” kaszánál nem eshetik meg, mert az kikalapálva és kipróbálva adatik el a gazdaközönségnek. A „Szent-Antal” kaszával csupán egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 150—180 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben is kaszálni. Minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelő t. y u j kaszára kicserélem. (De tapasztalatból tudjuk, hogy ezek közt nincs egy rossz sem.)

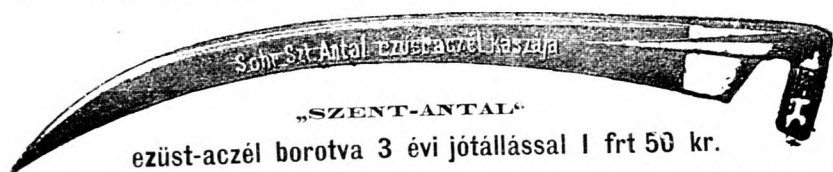
A „Szent-Antal” kasza árai:

65	70	75	80	85	90	95	100 cm. hosszú
90 kr.	95 kr.	1-05 frt.	1-10 frt.	1-15 frt.	1-20 frt.	1-25 frt.	1-30 frt.

5 darab megrendelésénél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 darab rendelésénél a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld. Amergau kaszakó a legmegfelelőbb a „Szent-Antal” kaszához, darabonként 20 kr. „Diadal” ezüst-aczél kapáló-készülék: üllő és kalapács párban 85 kr. Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.

Fontos újdonság! Szabadalmazott **kaszaborító karika** kulccsal együtt 20 kr.

„Szent Antal” gyémánt aczél borotva 5 évi jótállással 1 forint 50 krajczár.

ezüst-aczél borotva 3 évi jótállással 1 frt 50 kr.

— 1901. évi forgalom 26,000 bál. —

Felhivjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Sürgönczim : Consum, Budapest. Telefon : 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság
 Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 20. szám.

ÜZLETÁGAK : _____

Szállítási osztály : baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzélküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.

Kiviteli osztály : A társaság berlini fiókja mindenféle elemi cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árukra előlegeket is folyósít.

Sertésbizományi osztály : A ferenczvárosi sertésvásáron elvállalja hizott sertések bizományi értékesítését.

— Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

A legjobb, legmegbízhatóbb,
 gazdasági, kertivetemény és virágmagvak
 szerezhetők be (a volt Nöthling-féle 23 év
 óta tennállott) most

GOMBÁS JENŐ
 ujjonnan berendezett elsőrangú magkereskedésében,
BUDAPESTEN, Kálvin-tér 9. szám.
 Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig,
 szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők, tisztító-rosták,
 konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák,
 „COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
 szecsakavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók,
 őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
 ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Tyuktenyésztés
 II. átdolgozott és bővített kiadás.
Ára 3 korona.
90 képpel.

Nélkülsőhellen minden baromfityényszőnek, 200 oldalon minden kérdést részletesen letárgyal és pontos utmutatást ad. Ezen új kiadás tárgyalja az új orpington tyukfajtát, az amerikai keltető gépeket és az amerikai káppanozást.

Szerzőnél a **Független Újság olvasóinak kedvezményes áron** : két korona beküldése ellenében bérmentve kapható.

Hireblay Emjil állattenyésztési m. kir. felügyelő, a gödöllői m. kir. baromfityénysző-telep és munkásképző-iskola vezetője.

BUDAPEST, VII., Csömöri-út 5. sz., II. em. 8.

Hirdetések
 felvételnek a kiadóhivatalban
 Budapest, Üllői-ut 25. szám.

V V A POZSONYI II. MEZOGAZDASÁGI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON V V
DISZOKLEVEL legnagyobb kitüntetés.

„SIEGENA“

név alatt kerül ezentúl for-
 galomba a „MÉLOTTE“
 rendszerű jelenleg legjobb és
 legolcsóbb

tej- főzőgép

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mely

a következő előnyökkel bír:
 Legtartósabb szerkezet!
 Legnagyobb munkabírás!
 Legkönnyebb hajtás!
 Legtökéletesebb főzés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

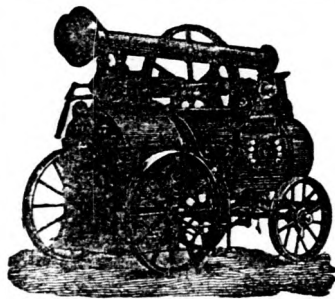
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindennemű tejgazdasági
 gépek.

A magyar kir. állam-
 vasutak gépgyára gazd.
 gépeinek eladása.

Használt és jól javított
 gőzcséplőkészletek.
 Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bór-
 mentve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
 Alakult 1900. erkölcsi támogatásával Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.080.— kor.
Tartalékok	111.053.60 kor.
Összesen	1.779.133.60 kor.

Első évi főlöleg 90.349.— kor.
 Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az
 ember életére különféle módokat szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek
 és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva
 volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők köz-
 vetítésével. Nyomtatvánnyal és felvilágosítással minden irányban kész-
 séggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8—10.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése.

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
 eddig több mint 500 első
 díjat nyertek. — Évi gyártás
 körülbelül 45000 darab.

Aki a komlótermelést helyesen és legjobb ered-
 ményvel akarja üzni, rendelje meg a „Schöff, Saazer
 Hopfenbau“ című, 50 évi tapasztalat alapján írt
 könyvet, ára 3 korona. Megrendelhető: Ant. Ippoldt,
 Saaz, Böhmen. Ugyanott saazi komlódugványok is
 kaphatók.

Gőzcséplőkészletek 2 1/2, 3, 4, 6, 7 és 8 lóerejűek,
 gőzmorzsolók, szalmakazalozók
 gyárilag a legkifogástalanabbul
 kijavítva, a legmesszebbmenő szavatossággal, előnyös ár és
 kedvező fizetési feltételek mellett, esetleg csere útján is
 eladásra ajánlatnak:

SZÜCS ÖDÖN czég által BAJÁN.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kaintot szavatolt
 12,40% tiszta
 káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal, —

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli
 tartalommal, —

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)
 továbbá mindennemű egyéb —

Műtrágyaféléket, azonkívül —
 Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő minő-
 ségben szállít a —

„Hungária“ műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
 részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.